

Scénář audio reportáž – Stanislava Maříková Klicmanová – ZŠ Hřebeč

Stanislava Maříková Klicmanová se narodila v roce 1933 v Lánech. Jako malá dívka se osobně potkávala s prezidentem Tomášem Garriguem Masarykem.

„Já jsem Láňačka a v první řadě Masarykovec. Protože u nás ve vsi byl pan prezident Masaryk, a to moje jedna sestra nejstarší pracovala v zámku. Takže já jsem do toho zámku často jako malá za ní běhala. Třeba si pamatuju, když ještě starej pan prezident jel na koni, tak vždycky nám dal bonbón. Slez, dal nám bonbón, my jsme na něj číhali, až pojede.“

Stanislava na své dětství v okolí lánského zámku moc ráda vzpomíná. Dodnes jí vyprávění o našem prvním prezidentovi vyloučí úsměv na tváři.

„Já ho měla ráda, no. On byl na nás hodnej. A když třeba byla neděle a bylo v létě, tak tam je, měl by tam ještě stát, to nevím, ten kaštan a on měl pod ním stolek a křesílka. A vždycky tam lidi mohli k němu, že jo. A my jsme si tam hráli.“

„Když pan prezident Masaryk zemřel, tak mě moje maminka vzala do náruče a odnesla mě do pokoje, kde zemřel, kde ležel a ukazovala mi ho, abych si ho pamatovala.“

Bohužel nedlouho na to začala druhá světová válka a do Lán přišel prezident Hácha. Život všech obyvatel se tak úplně proměnil. Všude hlídkovalo Gestapo. Stanislava nikdy nezapomene na okamžik, kdy přišla o svou kamarádku.

„Před tím barákem, kde oni bydleli, stálo veliké nákladní auto s plachtou. A slyšeli jsme takovej křik. A šli za náma ňáky starší lidi a říkali, děti honem utíkejte za tu sokolovnu, ať vás nikdo nevidí. A vemte hlavně Haničku s sebou. No tak my chtěli Haničku tahat s sebou. Ona se jmenovala Hanička Slivoňová. A v tom vychází z těch vrat Gestapo a rodiče drželo. A ta Hanička se otočila, než jsme začali utíkat a viděla, že ti vojáci vedou ty rodiče. Tak se nám vytrhla a křičela mami a utíkala k nim. No, tak oni si vzali i ji. A vícekrát jsme ji neviděli. Ani je, ani ji.“

I za dob komunismu zůstala panu prezidentu Masarykovi věrná. Potají přelézala zídku lánského hřbitova, aby se dostala k jeho hrobu. Dokonce na místo jeho posledního odpočinku zavedla i představitele Charty 77.

„Já jsem zrovna byla na hřbitově. Protože my jsme byla parta, která jsme tam lezli přes zeď, protože za komunistů zase se k Masarykovi nesmělo. Tak my jsme si vždycky přelezli zadem. Protože před hřbitovem stál autobus a samá policie. A já jsem vycházela předem ze vrat a zastavilo tam krásný osobní auto. Vystoupili a teď říkali, prosím vás, kde je tady, ukázala byste nám, kde má pan prezident Masaryk hrob? A teď se otočil a říkal, asi nepůjdete, protože viděl tu policii, že tam to. A já povídám, ne, já s vámi půjdu.“

Od Charty 77 pak Stanislava získala v roce 2013 ocenění Senior roku. Nebylo ale jediné. Přes 30 let působila ve vedení Červeného kříže v Kladně, který mimochodem založila dcera prezidenta Masaryka Alice. Za tu dobu paní Klicmanová získala desítky dalších vyznamenání a uznání.